

Suvestinė redakcija nuo 2018-07-01 iki 2023-05-05

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2005, Nr. [126-4501](#), i. k. 1051100NUTA00001114

Nauja redakcija nuo 2016-09-01:

Nr. [393](#), 2016-04-20, paskelbta TAR 2016-04-27, i. k. 2016-10495

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL VALSTYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS IR ĮVAIKINIMO TARNYBOS PRIE
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO**

2005 m. spalio 20 d. Nr. 1114

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.219 straipsnio 1 dalimi,
Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės
apsaugos ir darbo ministerijos nuostatus (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2005 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1114
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2018 m. kovo 28 d. nutarimo Nr. 293
redakcija)

VALSTYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS IR ĮVAIKINIMO TARNYBOS PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija).

2. Tarnybos paskirtis – įgyvendinti vaiko teisių apsaugos politiką savivaldybių teritorijose ir dalyvauti formuojant vaiko teisių apsaugos srities valstybės politiką.

3. Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Konvencija dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje, Konvencija dėl valdžios institucijų įgaliojimų ir taikytinos teisės nepilnamečių apsaugos srityje, Konvencija dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje, Konvencija dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų, kitomis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis dėl vaiko teisių apsaugos, 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančiu Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000 (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 19 skyrius, 6 tomas, p. 243), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2116/2004 (OL 2004 L 367, p. 1), Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, kitais vaiko teisių apsaugą ir įvaikinimą reglamentuojančiais teisės aktais, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatais (toliau – Nuostatai).

4. Tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, turintis sąskaitų banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu.

5. Tarnyba yra iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitų valstybės pinigų fondų išlaikoma biudžetinė įstaiga, kuriai lėšos skiriamos ir administruojamos Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nustatyta tvarka. Tarnybai finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisėtai gautos lėšos.

6. Tarnybos savininkė yra valstybė. Tarnybos savininko teises ir pareigas įgyvendina (išskyrus sprendimų dėl Tarnybos reorganizavimo, likvidavimo, Nuostatų keitimo priėmimą) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Ji kontroliuoja Tarnybos veiklą, sprendžia savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetencijai priskirtus klausimus.

7. Nuostatus keičia Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

8. Tarnyba turi interneto svetainę (www.vaikoteises.lt), kurioje skelbiami vieši pranešimai ir kita informacija. Teisės aktų nustatytais atvejais vieši pranešimai skelbiami ir kitose visuomenės informavimo priemonėse.

II SKYRIUS TARNYBOS VEIKLOS TIKSLAS IR FUNKCIJOS

9. Tarnybos veiklos tikslas – užtikrinti vaiko teisių ir laisvių įgyvendinimą, gynimą ir apsaugą bei vaiko interesus Lietuvos Respublikoje.

10. Siekdama Nuostatų 9 punkte nustatyto veiklos tikslo, Tarnyba pati ar per savo struktūrinius padalinius:

10.1. atlieka tarptautinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo organizavimo centrinės institucijos funkcijas Lietuvos Respublikoje;

10.2. gina ir užtikrina vaiko teises ir atstovauja vaiko teisėms ir teisėtiems interesams savivaldybių teritorijoje visą parą;

10.3. galimo vaiko teisių pažeidimo atveju vertina vaiko situaciją, inicijuoja atvejo nagrinėjimą, priima sprendimus dėl individualių vaiko teisių apsaugos atvejų;

10.4. jeigu kyla pavojus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei, nedelsdama imasi vaiko teisių apsaugos priemonių (perkelia vaiką į saugią aplinką);

10.5. veikia kaip vaiko atstovas pagal įstatymą, kol šiam vaikui paskiriamas globėjas (rūpintojas);

10.6. dalyvauja atvejo vadybos procese, teikia metodinę pagalbą atvejo vadybininkui;

10.7. sudaro mobiliąsias komandas intensyviai pagalbai šeimai teikti, organizuoja ir koordinuoja šių komandų darbą;

10.8. tvarko ir užtikrina vaikų, kuriems reikalingos ir taikomos vaiko teisių apsaugos priemonės, apskaitą;

10.9. organizuoja vaiko globos (rūpybos) savivaldybėse nustatymą, koordinuoja globos (rūpybos) priežiūrą šeimose, šeimynose, globos centruose ir globos institucijose;

10.10. organizuoja vaiko grąžinimą jo tėvams ar kitiems jo atstovams pagal įstatymą, inicijuoja pagalbos šeimai teikimą;

10.11. sudaro ir tvarko vaikų ilgalaikei (trumpalaikei) socialinei globai gauti vaikų globos institucijose, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, eilę, išduoda vaikų siuntimus į šias įstaigas;

10.12. prižiūri globos institucijose globojamų (rūpinamų) vaikų laikino svečiavimosi užsienio valstybėje programos įgyvendinimą;

10.13. kreipiasi į kompetentingą įstaigą dėl vaiko, kurio tėvai nežinomi, gimimo registravimo, suteikia vaikui vardą ir pavardę;

10.14. organizuoja vaiko įvaikinimą Lietuvos Respublikos piliečiams bei užsieniečiams;

10.15. priima sprendimus dėl įgaliojimų užsienio valstybių institucijoms veikti vykdant tarptautinį įvaikinimą Lietuvos Respublikoje;

10.16. valdo ir disponuoja informacija apie vaiko teisių apsaugos būklę;

10.17. renka informaciją apie vaiko teisių apsaugos būklę savivaldybėse ir teikia metodinę pagalbą bei siūlymus savivaldybių administracijoms dėl vaiko teisių apsaugos įgyvendinimo tobulinimo;

10.18. Civiliniame kodekse nustatytais atvejais ir tvarka gina vaiko teises, teisėtus interesus teisme, dalyvauja teismo posėdžiuose ir pateikia teismui išvadą, atstovauja vaiko interesams;

10.19. dalyvauja neturtinio pobūdžio teismo sprendimų, priimtų dėl vaiko, vykdymo procese;

10.20. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse nustatytais atvejais ir tvarka atstovauja vaiko interesams ikiteisminio tyrimo ir (ar) baudžiamosios bylos nagrinėjimo teisme metu;

10.21. bendradarbiauja su kitomis Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme nustatytais ministerijomis bei kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis vaiko teisių apsaugos politikos koordinavimo ir įgyvendinimo klausimais;

10.22. bendradarbiauja su valstybės ir savivaldybių institucijomis bei nevyriausybinėmis organizacijomis vaiko teisių apsaugos užtikrinimo klausimais;

10.23. teikia metodinę pagalbą vaiko teisių apsaugą užtikrinančioms institucijoms ir įstaigoms vaiko teisių ir laisvių įgyvendinimo, gynimo ir vaiko interesų užtikrinimo srityje;

10.24. organizuoja visuomenės švietimą vaiko teisių apsaugos klausimais;

10.25. dalyvauja tarybų, komisijų ir darbo grupių, susijusių su vaiko teisių apsauga, veikloje;

10.26. teikia socialinės apsaugos ir darbo ministrui siūlymus dėl teisinio vaiko teisių apsaugos reguliavimo tobulinimo, rengia teisės aktus;

10.27. konsultuoja vaikus, tėvus, globėjus (rūpintojus), įtėvius, švietimo, socialinius darbuotojus, kitus fizinius bei juridinius asmenis vaiko teisių apsaugos ir gynimo klausimais;

10.28. nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų prašymus, skundus, susijusius su vaiko teisių apsauga, gynimu, imasi reikiamų priemonių, kad būtų išspręsti juose keliami klausimai;

10.29. vykdo kitas įstatymuose, kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

III SKYRIUS TARNYBOS TEISĖS

11. Tarnyba turi šias teises:

11.1. neatlygintinai gauti iš valstybės, savivaldybių institucijų ir įstaigų bei nevyriausybinių organizacijų informaciją apie vaiką ir šeimą;

11.2. neatlygintinai gauti savo funkcijoms vykdyti būtinus Administracinių nusižengimų registro, Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių tvarkomus valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, klasifikatorių, informacinių sistemų, duomenų rinkmenų duomenis, nepaisant jų pateikimo formos ir būdo, jeigu to reikia vaiko teisėms bei teisėtiems interesams užtikrinti;

11.3. kai yra tarnybinis būtinumas, neatlygintinai gauti iš sveikatos priežiūros įstaigos (pirminės sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje asmuo yra prisirašęs) išvadą dėl vieno iš tėvų (ar abiejų tėvų) sveikatos būklės, ar jų sveikatos būklė leidžia pasirūpinti vaikais;

11.4. kai yra tarnybinis būtinumas, neatlygintinai gauti iš Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registre tvarkomą informaciją apie vaiko tėvų, kitų jo atstovų pagal įstatymą bei kartu su vaiku gyvenančių asmenų duomenis;

11.5. lankytis globos centruose, globos namuose, šeimynose, švietimo, asmens sveikatos priežiūros, vaiko teisių apsaugos, socialinių paslaugų, teisėsaugos ir kitose institucijose bei įstaigose, nevyriausybiniuose organizacijose, kurių darbas yra susijęs su vaikų auklėjimu, mokymu, priežiūra ar jų saugumo užtikrinimu;

11.6. nagrinėjant problemas, pasitelkti valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, taip pat nevyriausybinių organizacijų atstovus, suderinus su jų vadovais;

11.7. organizuoti konferencijas, seminarus, kitus renginius;

11.8. gauti paramą Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo nustatyta tvarka;

11.9. turi ir kitų įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų jai suteiktų teisių.

IV SKYRIUS TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

12. Tarnybos veikla organizuojama vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintu metiniu veiklos planu. Metinio veiklos plano vykdymą vertina Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Centralizuotas vidaus audito skyrius.

13. Tarnybos veiklą reguliuoja Tarnybos darbo reglamentas, vidaus tvarkos taisyklės, Tarnybos struktūrinių padalinių nuostatai, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių aprašymai ir Nuostatai.

14. Tarnybos administracijos struktūrą tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

15. Tarnybai vadovauja direktorius, kurį 4 metų kadencijai Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka (ne politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu) priima į

pareigas ir atleidžia iš jų socialinės apsaugos ir darbo ministras. Tarnybos direktorius gali būti skiriamas eiti Tarnybos direktoriaus pareigas ne daugiau kaip 2 kadencijas iš eilės. Tarnybos direktorius tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas socialinės apsaugos ir darbo ministrui.

16. Tarnybos direktorius:

16.1. priima įsakymus, organizuoja ir kontroliuoja jų vykdymą;

16.2. organizuoja Tarnybos darbą, kad būtų pasiektas Tarnybos veiklos tikslas ir atliktos jai nustatytos funkcijos;

16.3. sudaro sutartis Tarnybos veiklos tikslui pasiekti ir funkcijoms atlikti;

16.4. tvirtina:

16.4.1. valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių sąrašą, neviršydamas darbo užmokesčiui nustatytų lėšų ir Tarnybai patvirtinto didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus;

16.4.2. Tarnybos darbo reglamentą, vidaus tvarkos taisykles, Tarnybos struktūrinių padalinių nuostatus, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių aprašymus;

16.5. priima į pareigas ir atleidžia iš jų Tarnybos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ir gaunančius darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų;

16.6. skatina Tarnybos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis ir gaunančius darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, skiria jiems tarnybinės nuobaudas, pašalpas (materialines pašalpas), atlieka kitas personalo valdymo funkcijas;

16.7. disponuoja Tarnybai skirtomis lėšomis ir vykdo su tuo susijusias finansines operacijas;

16.8. užtikrina Tarnybos metinio veiklos plano projekto rengimą ir teikia socialinės apsaugos ir darbo ministrui jį tvirtinti;

16.9. atstovauja Tarnybai valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose, taip pat bendraujant su kitais šalies ar užsienio fiziniais bei juridiniais asmenimis;

16.10. užtikrina racionalų ir taupų lėšų ir turto naudojimą, veiksmingą Tarnybos vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, jos veikimą, tobulinimą;

16.11. garantuoja, kad pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą teikiami ataskaitų rinkiniai ir statistinės ataskaitos būtų teisingi;

16.12. organizuoja iš valstybės biudžeto gautų asignavimų naudojimą;

16.13. vykdo socialinės apsaugos ir darbo ministro pavedimus, atlieka kitas įstatymuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose, įsakymuose jam pavestas funkcijas.

17. Tarnybos direktoriaus pavaduotoją (-us) į pareigas priima ir iš jų atleidžia Tarnybos direktorius Valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Tarnybos direktoriaus pavaduotojas (-ai) tiesiogiai pavaldus (-ūs) ir atskaitingas (-i) Tarnybos direktoriui.

18. Tarnybos direktoriaus pavaduotojas (-ai):

18.1. koordinuoja ir kontroliuoja pagal Tarnybos direktoriaus nustatytas administravimo sritis Tarnybai pavesto veiklos tikslo siekimą, funkcijų atlikimą;

18.2. padeda Tarnybos direktoriui formuluoti Tarnybos strateginius tikslus ir juos įgyvendinti;

18.3. atlieka kitas įstatymuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose, įsakymuose jam (jiems) pavestas funkcijas.

19. Laikinais nesant Tarnybos direktoriaus (ligos, atostogų, komandiruotės ir kitais atvejais), jo funkcijas direktoriaus pavedimu atlieka vienas iš Tarnybos direktoriaus pavaduotojų.

V SKYRIUS

TARNYBOS VIDAUS ADMINISTRAVIMO KONTROLĖ

20. Tarnybos vidaus auditą atlieka Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Centralizuotas vidaus audito skyrius.

21. Tarnybos valstybinį (finansinį (teisėtumo) ir veiklos) auditą atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.

22. Tarnybos finansų kontrolė atliekama Tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka.

23. Tarnybos metinio veiklos plano įgyvendinimo kontrolę atlieka Tarnybos direktorius.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Tarnyba reorganizuojama, pertvarkoma ir likviduojama Civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1325](#), 2012-10-31, Žin., 2012, Nr. 129-6491 (2012-11-08), i. k. 1121100NUTA00001325

Nr. [393](#), 2016-04-20, paskelbta TAR 2016-04-27, i. k. 2016-10495

Nr. [293](#), 2018-03-28, paskelbta TAR 2018-04-03, i. k. 2018-05177

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1325](#), 2012-10-31, Žin., 2012, Nr. 129-6491 (2012-11-08), i. k. 1121100NUTA00001325

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. 1114 "Dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [393](#), 2016-04-20, paskelbta TAR 2016-04-27, i. k. 2016-10495

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. 1114 „Dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [293](#), 2018-03-28, paskelbta TAR 2018-04-03, i. k. 2018-05177

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. 1114 „Dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo